

Taajamaraportti 2016

Taajamassa tapahtuneet liikenneonnettomuudet 2010–2014

AINEISTO

Raportissa on tarkasteltu taajamassa vuosina 2010–2014 tapahtuneita liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tutkimia kuolemaan johtaneita tieliikenneonnettomuuksia sekä liikennevakuutuksesta korvattuja vahinkoja. Tarkastelua varten lautakunta-aineistosta poistettiin sairauskohtauksista ja tahallisista teoista aiheutuneet onnettomuudet. Tällä pyrittiin sulkemaan pois riskitekijät, jotka eivät liity taajamaan liikenneympäristönä. Raportissa esitetyt prosentiosuudet on laskettu tiedossa olevista tapauksista, ellei toisin ole mainittu.

Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunnat tutkivat vuosina 2010–2014 kaikkiaan 1 287 kuolemaan johtanutta onnettomuutta. Näistä 25 % (n=321) tapahtui taajamassa. Sairauskohtaukset ja tahalliset teot pois lukien taajamassa tapahtuneiden onnettomuuksien määrä oli 247. Näistä onnettomuuksista jalankulkijan tai pyöräilijän kuolemaan johtaneita onnettomuuksia oli 59 % (n=145) ja moottoriajoneuvossa olleen osallisen kuolemaan johtaneita onnettomuuksia 41 % (n=102). Onnettomuuksissa kuoli 94 jalankulkijaa, 51 polkupyöräilijää ja 104 moottoriajoneuvossa ollut henkilöä. Taajamassa tapahtuneista onnettomuuksista 23 % (n=74) aiheutui sairauskohtauksesta ja tahallisesta teosta.

Vakuutusyhtiöiden vuosina 2010–2014 korvaamista liikennevahingoista 80 % (n=412 106) tapahtui taajamassa. Korvatuista vahingoista 86 % (n=353 950) johti pelkkiin omaisuusvahinkoihin ja 14 %:ssa (n=58 156) korvattiin myös henkilövahinkoja. Korvausta henkilövahingoista sai yhteensä 72 469 henkilöä. Valtaosa

(99 %, n=71 395) vammautui lievästi. Vahingoista 2 % (n=9 937) oli moottoriajoneuvon ja jalankulkijan tai pyöräilijän välisiä. Henkilövahinko korvataan moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta, vaikka kuljettaja ei olisi aiheuttanut vahinkoa huolimattomuudellaan (ankara vastuu). Jos jalankulkija tai pyöräilijä on kuitenkin törkeällä huolimattomuudella myötävaikuttanut vahinkotapahtuman syntyyn, voidaan hänelle maksettavia korvauksia alentaa tai evätä.

Liikennevahinkotilasto ei sisällä pyöräilijöiden yksittäisvahinkoja, joten se ei anna täyttä kuvaa kuluttavan turvallisuustilanteesta. Tapaturmavakuutuskeskuksen aineiston mukaan polkupyörällä tapahtuneita työmatkatapaturmia korvattiin vuosina 2010–2014 lähes 23 000 kpl, joista valtaosa oli yksittäisiä kaatumisia. Vastaavasti jalan tehdyillä työmatkoilla tapahtuneita liukastumisia, kaatumisia tai kompastumisia korvattiin noin 55 000 kpl. Luvut sisältävät sekä taajamassa että taajaman ulkopuolella tapahtuneet tapaturmat.

Jalankulkuonnettomuudet

Onnettomuudet, osalliset ja osallisuudet

- Vuosina 2010–2014 taajamissa tapahtui 94 jalankulkijan kuolemaan johtanutta onnettomuutta.
- Jalankulkuonnettomuuksissa kuoli 53 naista ja 41 miestä.
- Kuolleista 81 % (n=76) oli yli 44-vuotiaita. Yli 74-vuotiaita oli 36 % (n=34) (taulukko 1).
- Noin joka toisessa (56 %, n=53) jalankulkuonnettomuudessa toisena osapuolena oli henkilö- tai pakettiauto. Raskas ajoneuvo oli osallisena 34 %:ssa (n=32) tapauksista (taulukko 2).
- Moottoriajoneuvon kuljettaja oli aiheuttajana 78 %:ssa tapauksista.

Onnettomuuden tyyppi ja paikka

- Jalankulkuonnettomuuksista 52 % (n=49) tapahtui suojiatiella (taulukko 3). Suojatieonnettomuuksissa 10 %:ssa (n=5) ajoneuvo kääntyi oikealle ja 8 %:ssa (n=4) vasemmalle. 18 %:ssa (n=17) kaikista tapauksista jalankulkija ylitti ajorataa suojatien ulkopuolella.
- Onnettomuuksista 43 % (n=40) tapahtui liittymässä ja 28 % (n=26) linja- tai katuosuudella. Piha- tai yksityisalueella tapahtui 8 (9 %) onnettomuutta.
- 48 %:ssa onnettomuuksista tapahtumapaikan nopeusrajoitus oli 40 km/h ja vastaavasti 28 %:ssa 50 km/h. Onnettomuuksista kuusi tapahtui 30 km/h -nopeusrajoitusalueella.

Turvalaitteet

- Jalankulkuonnettomuuksista 44 % (n=41) tapahtui pimeään tai hämärään aikaan. Näissä tapauksissa viisi (16 %) jalankulkijaa käytti heijastinta. On arvioitu, että heijastinta käyttämättömistä jalankulkijoista 9 (36 %) olisi todennäköisesti tai mahdollisesti pelastunut kuolemalta, mikäli heijastin olisi ollut käytössä.

Polkupyöräilyonnettomuudet

Onnettomuudet, osalliset ja osallisuudet

- Vuosina 2010–2014 taajamissa tapahtui 51 pyöräilijän kuolemaan johtanutta onnettomuutta.
- Pyöräilyonnettomuuksissa kuoli 25 naista ja 26 miestä.
- Kuolleista 82 % (n=42) oli yli 44-vuotiaita. Yli 74-vuotiaita 27 % (n=14) (taulukko 1).
- 62 %:ssa (n=22) pyöräilyonnettomuuksista toisena osapuolena oli henkilö- tai pakettiauto. Raskas ajoneuvo oli osallisena 29 %:ssa (n=10) tapauksista (taulukko 2). Polkupyöräilijöiden yksittäisonnettomuuksia oli 9 kpl (5 %).
- Pyöräilyonnettomuuksista liki puolet (49 %, n=25) oli pyöräilijän aiheuttamia. Moottoriajoneuvon kuljettaja oli aiheuttajana joka kolmannessa (31 %, n=16) tapauksista.

Onnettomuuden tyyppi ja paikka

- Pyöräilyonnettomuuksista 37 % (n=19) oli risteäviin ajosuuntiin liikkuneiden osapuolten välisiä törmäyksiä, kun taas viidenneksessä (n=10) pyöräilyonnettomuuksista osapuolet liikkivat samaan suuntaan siten, että jokin osapuolista oli kääntymässä. Onnettomuuksista 10 % (n=5) oli pyöräilijöiden tieltä suistumisia (taulukko 3).
- Onnettomuuksista 53 % (n=27) tapahtui liittymässä ja 25 % (n=13) linja- tai katuosuudella.
- 40 %:ssa onnettomuuksista tapahtumapaikan nopeusrajoitus oli 40 km/h ja vastaavasti 49 %:ssa 50 km/h. Onnettomuuksista kaksi tapahtui 30 km/h -nopeusrajoitusalueella.

Turvalaitteet

- Pyöräilijöistä 18 % (n=9) käytti kypärää. Kypärää käyttämättömistä pyöräilijöistä 23 (59 %) olisi todennäköisesti tai mahdollisesti pelastunut kuolemalta, mikäli kypärä olisi ollut käytössä.

Alkoholi

- Jalankulkijoista alkoholin vaikutuksen alaisena (0,5 ‰ tai enemmän) liikkui 22 % (n=15).
- Jalankulkuonnettomuuksissa moottoriajoneuvon kuljettajista neljä (5 %) ajoi alkoholin vaikutuksen alaisena.

Moottoriajoneuvon kuljettajan sukupuoli ja ikä

- Moottoriajoneuvon kuljettajista 81 % (n=74) oli miehiä.
- Kuljettajista alle 25-vuotiaita oli 21 % (n=19) ja yli 65-vuotiaita 14 % (n=13).

Sääntöjen noudattaminen

- Moottoriajoneuvon kuljettajista 12 % (n=10) ajoi vähintään 10 km/h ylinopeutta suhteessa tiekohtaiseen nopeusrajoitukseen.
- Jalankulkijoista 65 % (n=55) noudatti liikennesääntöjä.

TAULUKKO 1.**Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksissa kuolleiden iät.**

Onnettomuudessa kuolleen ikä	Jalankulkija		Polkupyöräilijä		Yhteensä	
	LKM	%	LKM	%	LKM	%
Alle kouluikäiset	1	1	.	.	1	1
7-14 v.	4	4	1	2	5	3
15-17 v.	.	.	1	2	1	1
18-24 v.	5	5	.	.	5	3
25-34 v.	6	6	3	6	9	6
35-44 v.	2	2	4	8	6	4
45-54 v.	10	11	2	4	12	8
55-64 v.	10	11	13	25	23	16
65-74 v.	22	23	13	25	35	24
75 v. tai yli	34	36	14	27	48	33
YHT	94	100	51	100	145	100

TAULUKKO 3.**Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien onnettomuustyyppit.**

Onnettomuustyyppi	Jalankulku-onnettomuudet		Pyöräily-onnettomuudet		Yhteensä	
	LKM	%	LKM	%	LKM	%
Samat ajosuunnat	.	.	1	2	1	1
Samat ajosuunnat/joku kääntyi	.	.	10	20	10	7
Vastakkaiset ajosuunnat	.	.	1	2	1	1
Vastakkaiset ajosuunnat/joku kääntyi	.	.	3	6	3	2
Risteävät ajosuunnat	.	.	19	37	19	13
Risteävät ajosuunnat/joku kääntyi	.	.	3	6	3	2
Jk/pp-onnettomuus (suojatie)	49	52	1	2	50	34
Jk/pp-onnettomuus (ei suojatie)	37	39	1	2	38	26
Tieltä suistuminen	.	.	5	10	5	3
Muu onnettomuus	8	9	7	14	15	10
YHT	94	100	51	100	145	100

Alkoholi

- Pyöräilijöistä alkoholin vaikutuksen alaisena (0,5 ‰ tai enemmän) liikkui 32 % (n=12).
- Pyöräilyonnettomuuksissa yksi (3 %) moottoriajoneuvon kuljettaja ajoi alkoholin vaikutuksen alaisena.

Moottoriajoneuvon kuljettajan sukupuoli ja ikä

- Moottoriajoneuvon kuljettajista 77 % (n=27) oli miehiä.
- Kuljettajista alle 25-vuotiaita oli 26 % (n=9). Yli 65-vuotiaita oli neljä (11 %).

Sääntöjen noudattaminen

- Yhteentörmäyksissä, joissa vastapuolena oli moottoriajoneuvo, moottoriajoneuvon kuljettajista kolme (9 %) ajoi vähintään 10 km/h ylinopeutta suhteessa tiekohtaiseen nopeusrajoitukseen.
- Pyöräilijöistä 47 % (n=23) noudatti liikennesääntöjä.

TAULUKKO 2.**Jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksissa mukana olleiden moottoriajoneuvojen laji.**

Mukana olleiden moottoriajoneuvojen laji	Jalankulku-onnettomuudet		Pyöräily-onnettomuudet		Yhteensä	
	LKM	%	LKM	%	LKM	%
Henkilöauto (+pv)	48	52	18	51	67	52
Pakettiauto (+pv)	4	4	4	11	8	6
Kuorma-auto (+pv)	17	18	8	23	25	19
Linja-auto	15	16	2	6	17	13
Moottoripyörä	1	1	2	6	3	2
Mopo	2	2	.	.	2	2
Muu ajoneuvo	7	7	1	3	8	7
YHT	94	100	35	100	130	100

Riskit ja turvallisuuden parannusehdotukset jalankulkijan tai pyöräilijän kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa

- Jalankulkijan tai pyöräilijän kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa pääaiheuttajana olleista moottoriajoneuvon kuljettajista 78 %:lla (n=69) välitön riski oli havaintovirhe (taulukko 4).
- Havaintovirheiden osuus pääaiheuttajana olleilla jalankulkijoilla oli 26 % (n=5) ja pyöräilijöillä 41 % (n=15). Jalankulkijoilla ja pyöräilijöillä korostuivat myös ennakointi- ja arviointivirheet (32 %, $n_{jk}=6$, $n_{pp}=12$).
- Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien arvioimia onnettomuuksien taustalla vaikuttaneita riskitekijöitä on esitetty taulukossa 5.

TAULUKKO 4.

Onnettomuuden pääaiheuttajan välitön riski jalankulkijan ja pyöräilijän kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa.

Välitön riski	Moottoriajoneuvon kuljettaja		Jalankulkija		Pyöräilijä		Yhteensä	
	LKM	%	LKM	%	LKM	%	LKM	%
Osallinen ei voinut välttää onnettomuutta	1	1	1	1
Osallisen havaintovirheet	69	78	5	26	15	41	89	61
Osallisen ennakointi- ja arviointivirheet	13	15	6	32	12	32	31	21
Ajoneuvon käsittelyvirheet tai ajotoiminnat	3	3	.	.	5	14	8	6
Muut tapahtumat	3	3	8	42	5	14	16	11
YHT	89	100	19	100	37	100	145	100

TAULUKKO 5.

Tutkijalautakuntien tunnistamia taustariskejä jalankulkijan ja pyöräilijän kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa.

Moottoriajoneuvon kuljettajan taustariskejä	Jalankulkijan ja pyöräilijän taustariskejä
Ylinopeus	Alkoholin vaikutus
Tuttuun ympäristöön luottaminen	Tuttuun ympäristöön luottaminen
Isomman oikeuksiin luottaminen	Tummat vaatteet
Keskittyminen omaan toimintaan	Keskittyminen omaan toimintaan
Tilannenopeus	Kypärän käyttämättömyys
Pimeys/häikäisy	Heijastimen käyttämättömyys
Ajoneuvon rakenteiden aiheuttamat esteet	Sairaus

Jalankulkijan ja pyöräilijän kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi tutkijalautakunnat ovat ehdottaneet muun muassa seuraavia turvallisuuden parannusehdotuksia:

- Valistus varovaisuudesta ja vastuun korostaminen
- Valistus oikeista kulkutavoista risteyksessä/tietä ylittäessä
- Suojatien korottaminen
- Liikennevalojen asettaminen
- Kypärän käytön edistäminen
- Heijastavien materiaalin käytön lisääminen vaatetuksessa
- Jalankulkijaa/pyöräilijää suojaavan ilmatyynyn kehittäminen

Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet

Onnettomuudet, osalliset ja osallisuudet

- Vuosina 2010–2014 taajamissa tapahtui 102 moottoriajoneuvossa olleen osallisen kuolemaan johtanutta onnettomuutta. Näistä 54 (53 %) oli yksittäisonnettomuuksia.
- Moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa oli mukana kaikkiaan 157 ajoneuvoa, joista 53 % (n=83) oli henkilö- ja pakettiautoja (taulukko 6). Moottoripyörien ja mopojen osuus oli 30 % (n=47).
- Yhteenajo-onnettomuuksissa henkilö- tai pakettiauto oli pääaiheuttajana 44 %:ssa (n=21) tapauksista. Moottoripyörä oli pääaiheuttajana 27 %:ssa (n=13) ja mopo 17 %:ssa (n=8) tapauksista.
- Yhteenajo-onnettomuuksien vastapuolista noin joka toinen (53 %, n=29) oli henkilö- tai pakettiauto, kun taas kuorma-autojen osuus oli 27 % (n=15).
- Yksittäisonnettomuuksista henkilö- tai pakettiautolla ajettiin 61 % (n=33).

TAULUKKO 6.

Ajoneuvojen lajit kuolemaan johtaneissa moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa.

Ajoneuvon laji	Yhteenajo-onnettomuus				Yksittäis-onnettomuus		Osalliset yhteensä		Onnettomuudet yhteensä	
	Aiheuttaja		Vastapuoli		LKM	%	LKM	%	LKM	%
Henkilöauto (+pv)	20	42	24	44	33	61	77	49	53	52
Pakettiauto (+pv)	1	2	5	9	.	.	6	4	1	1
Kuorma-auto	5	10	15	27	.	.	20	13	5	5
Linja-auto	.	.	2	4	3	6	5	3	3	3
Moottoripyörä	13	27	7	13	12	22	32	20	25	25
Mopo	8	17	1	2	6	11	15	10	14	14
Muu ajoneuvo	1	2	1	2	.	.	2	1	1	1
YHT	48	100	55	100	54	100	157	100	102	100

Henkilöt

- Moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa oli mukana yhteensä 229 henkilöä, joista kuoli 104 (45 %), vammautui vaikeasti 17 (7 %) ja lievästi 38 (17 %). Kolmasosa (31 %, n=70) mukana olleista henkilöistä ei vammautunut. Valtaosa (77 %, n=80) kuolleista oli ajoneuvon kuljettajia.
- Onnettomuuksissa kuolleista miehiä oli 83 % (n=86). Pääaiheuttajista miesten osuus oli vastaavasti 85 % (n=87).
- Yksittäisonnettomuuksien kuljettajista 46 % (n=25) oli alle 25-vuotiaita ja yhteenajojen pääaiheuttajista 41 % (n=20) (taulukko 7). Yli 65-vuotiaita yksittäisonnettomuuksien kuljettajia oli yksi (2 %) ja yhteenajojen pääaiheuttajia kuusi (13 %).

TAULUKKO 7.

Kuljettajan ikä kuolemaan johtaneissa moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa.

Kuljettajan ikä	Yhteenajo-onnettomuus				Yksittäis-onnettomuus		Osalliset yhteensä		Onnettomuudet yhteensä	
	Aiheuttaja		Vastapuoli		LKM	%	LKM	%	LKM	%
15-17 v.	11	23	2	4	5	9	18	11	16	16
18-20 v.	4	8	2	4	12	22	18	11	16	16
21-24 v.	5	10	3	5	8	15	16	10	13	13
25-34 v.	6	13	14	25	8	15	28	18	14	14
35-44 v.	6	13	9	16	8	15	23	15	14	14
45-54 v.	4	8	7	13	6	11	17	11	10	10
55-64 v.	6	13	12	22	6	11	24	15	12	12
65-74 v.	6	13	3	5	.	.	9	6	6	6
75v. tai yli	.	.	3	5	1	2	4	3	1	1
YHT	48	100	55	100	54	100	157	100	102	100

Onnettomuuden tyyppi ja paikka

- Moottoriajoneuvo-onnettomuuksista 52 % (n=53) tapahtui liittymässä, kun taas linja- tai katuosuudella onnettomuuksista tapahtui 35 % (n=36).
- Onnettomuuksista 40 % (n=41) oli tieltä suistumisia. Yhteenajo-onnettomuuksissa osapuolet tulivat risteävistä ajosuunnista 33 %:ssa (n=16) tapauksista. 22 %:ssa (n=10) yhteenajo-onnettomuuksista osapuolet ajoivat vastakkaisiin ajosuuntiin (taulukko 8).
- Kaksipyöräisistä moottoriajoneuvoista 44 % (n=17) törmäsi johonkin tien rakenteeseen, kuten liikennemerkkiin tai pylvääseen.

Ajoneuvot

- Pääaiheuttajana olleiden kuljettajien ajoneuvoista 19 %:ssa (n=15) oli teknisiä vikoja (muuta kuin rengasvikoja). Näistä ajoneuvoista 10 %:ssa (n=8) viat olivat sellaisia, että ne vaikuttivat onnettomuuden syntyyn.
- Kaikista onnettomuuksissa mukana olleista henkilö- ja pakettiautoista viidessä (6 %) renkaiden urasyvyys oli (huonoimman renkaan mukaan) 1,5 mm tai vähemmän. Renkaiden paineet olivat oikean suuruiset 67 %:ssa (n=47) henkilö- ja pakettiautoista.

TAULUKKO 8.

Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet onnettomuustyypeittäin.

Onnettomuustyyppi	Yhteenajo-onnettomuus				Yksittäis-onnettomuus		Osalliset yhteensä		Onnettomuudet yhteensä	
	Aiheuttaja		Vastapuoli		LKM	%	LKM	%	LKM	%
Samat ajosuunnat	4	8	4	7	.	.	8	5	4	4
Samat ajosuunnat, joku kääntyi	4	8	4	7	.	.	8	5	4	4
Vastakkaiset ajosuunnat, kohtaaminen	10	21	13	24	.	.	23	15	10	10
Vastakkaiset ajosuunnat, joku kääntyi	6	13	7	13	.	.	13	8	6	6
Risteävät ajosuunnat	16	33	17	31	.	.	33	21	16	16
Risteävät ajosuunnat, joku kääntyi	7	15	8	15	.	.	15	10	7	7
Tieltä suistuminen	41	76	41	26	41	40
Muu onnettomuus	1	2	2	4	13	24	16	10	14	14
YHT	48	100	55	100	54	100	157	100	102	100

Päihteet

- Alkoholin vaikutuksen alaisena (0,5 % tai enemmän) ajoi kaikista pääaiheuttajista 33 % (n=31). Yhteenajojen pääaiheuttajista neljä (9 %) ajoi alkoholin vaikutuksen alaisena, kun taas yksittäisonnettomuuksien kuljettajilla vastaava osuus oli 54 % (n=27).
- Huumeiden vaikutuksen alaisena ajoneuvoa kuljetti pääaiheuttajista 10 % (n=10).

Turvallitteet

- Henkilö- ja pakettiautoissa kuolleista turvavyötä ei käyttänyt 67 % (n=33). Turvavyön käyttö olisi pelastanut kuolemalta mahdollisesti tai todennäköisesti näistä 15 henkilöä (45 %).

Sääntöjen noudattaminen

- Onnettomuuden tapahtuessa pääaiheuttajista 64 % (n=63) ajoi vähintään 10 km/h ylinopeutta suhteessa tiekohtaiseen nopeusrajoitukseen. Yhteenajojen pääaiheuttajista vastaava osuus oli 48 % (n=22) ja yksittäisonnettomuuksien kuljettajista 79 % (n=41).
- Pääaiheuttajista 21 % (n=21) ajoi ylinopeutta päihteiden vaikutuksen alaisena eikä käyttänyt turvavyötä. Reilulla kolmanneksella (36 %, n=37) pääaiheuttajista havaittiin ainakin kaksi näistä rikkomuksista.
- Pääaiheuttajakuljettajista 13 %:lla (n=13) ei ollut voimassa olevaa ajokorttia.

Riskit ja turvallisuuden parannusehdotukset moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa

- Pääaiheuttajista 33 %:lla (n=34) välitön riski oli ennakointi- ja arviointivirhe. Yhtä suurella osalla pääaiheuttajista välitön riski oli puolestaan ajoneuvon käsittelyvirhe tai ajotoiminto. Neljäsosalla (n=25) välitön riski oli havaintovirhe.
- Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien arvioimia onnettomuuksien taustalla vaikuttaneita riskitekijöitä ja turvallisuuden parannusehdotuksia on esitetty taulukossa 9.

TAULUKKO 9.

Taustariskejä ja turvallisuuden parannusehdotuksia moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa.

Taustariskejä	Parannusehdotuksia
Ylinopeus	Tiedotus ylinopeuden vaikutuksesta
Alkoholin vaikutus	Alkolukko
Vähäinen ajokokemus	Ajosuorituksen ohjaus (esim. ESC)
Turvavyön käyttämättömyys	Turvavyön käytön varmistus
Liian suuri tilannenopeus	Hidasteiden rakentaminen
Tuttuun ympäristöön luottaminen	Tiedotus ajoneuvon liittyvistä riskeistä
Nopean ajon asenne ajohistoriassa	Nopeusvalvonnan kehittäminen

Liikennevahinkotilasto

Jalankulkuonnettomuudet

Vuosina 2010–2014 taajamissa tapahtui 3 808 liikennevakuutuksesta korvattua moottoriajoneuvon ja jalankulkijan välistä liikennevahinkoa. Näistä henkilövahinkoon johtaneita oli 2 521 kpl (66 %).

- Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 54 % (n=1 359) tapahtui suoja tiellä. Tapauksista 12 %:ssa (n=311) jalankulkija ylitti ajorataa suoja tien ulkopuolella.
- 77 %:ssa (n=1 929) henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista toisen osapuolena oli henkilöauto.
- Henkilövahingoissa osallisena olleen moottoriajoneuvon kuljettajista 72 % (n=1 827) oli miehiä.
- Kuljettajista 61 % (n=1 243) oli iältään 25–64-vuotiaita. Alle 25-vuotiaiden osuus oli 22 % (n=128).

Polkupyöräilyonnettomuudet

Vuosina 2010–2014 taajamissa tapahtui 6 129 liikennevakuutuksesta korvattua moottoriajoneuvon ja pyöräilijän välistä liikennevahinkoa. Näistä henkilövahinkoon johtaneita oli 5 353 kpl (87 %).

- Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 45 % (n=2 394) tapahtui etuajo-oikeutetussa risteyksessä, 18 % (n=976) suoralla tiellä ja 15 % (n=819) tasa-arvoisessa risteyksessä.
- Henkilövahinkoon onnettomuuksissa 51 %:ssa (n=2 733) osalliset tulivat risteävistä ajosuunnista.
- Henkilöauto oli toisena osapuolena 81 %:ssa (n=4 960) henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista.
- Moottoriajoneuvon kuljettajista 64 % (n=3 422) oli miehiä.
- Kuljettajista 65 % (n=2 982) oli iältään 25–64-vuotiaita. Alle 25-vuotiaiden osuus oli 19 % (n=897).

Moottoriajoneuvo-onnettomuudet

Vuosina 2010–2014 taajamissa tapahtui 402 169 liikennevakuutuksesta korvattua moottoriajoneuvon liikennevahinkoa. Yksittäisonnettomuuksia oli 38 025 (9 %) ja henkilövahinkoon johtaneita oli 50 282 kpl (13 %).

- Kaikista korvatuista moottoriajoneuvovahingoista 47 % (n=186 769) tapahtui parkkipaikalla, pihalla tai vastaavalla alueella. Vahingoista 24 % (n=94 369) tapahtui liittymässä (pois lukien rautatien tasoristeykset). Liittymäonnettomuuksista suurin osa tapahtui etuajo-oikeutetussa liittymässä (66 %, n=62 393). Moottoriajoneuvovahingoista suoralla tiellä tapahtui 21 % (n=83 183).
- Taajamassa tyypillisin liikennevakuutuksesta korvattu moottoriajoneuvon omaisuusvahinko oli peruuttamisvahinko (40 %, n=140 094) (taulukko 10). Samaan ajosuuntaan liikuneiden onnettomuuksissa suurimpana yksittäisenä vahinkotyyppinä olivat peräänajot, joiden osuus kaikista korvatuista liikennevahingoista oli 16 % (n=65 138).
- Omaisuusvahinkoon johtaneissa moottoriajoneuvo-onnettomuuksissa aiheuttajana oli useimmiten henkilö- tai pakettiauto (81 %, n=288 540). Myös henkilövahinkoon onnettomuuksissa niiden osuus oli suuri (63 %, n=31 635). Henkilövahinkoon onnettomuuksissa mopoja oli noin viidennes (18 %, n=9 002).
- 69 %:ssa (n=276 880) kaikista korvatuista vahingoista aiheuttajana oli mies. Aiheuttajana olleista kuljettajista 65 % (n=217 404) oli iältään 25–64-vuotiaita. Alle 25-vuotiaiden osuus oli 21 % (n=69 978).

TAULUKKO 10.

Liikennevakuutuksesta korvattujen vahinkojen tyypit.

Vahinkotyyppi	Omaisuusvahinko		Henkilövahinko		Yhteensä	
	LKM	%	LKM	%	LKM	%
Samat ajosuunnat	80 438	23	14 000	28	94 438	23
Vastakkaiset ajosuunnat	12 561	4	3 341	7	15 902	4
Risteävät ajosuunnat	31 928	9	8 667	17	40 595	10
Tieltä suistuminen	1 894	1	5 455	11	7 349	2
Kuonoajo ajoradalla	6 150	2	6 879	14	13 029	3
Peruutusonnettomuus	140 094	40	985	2	141 079	35
Muu onnettomuus	78 822	22	10 955	22	89 777	22
YHT	351 887	100	50 282	100	402 169	100

Onnettomuustietoinstituutti (OTI) tekee työtä ennaltaehkäistäkseen liikenneonnettomuuksia Suomessa. OTI koordinoi liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien toimintaa ja hallinnoi tutkinnasta kerättyä tietoa muiden liikennevahinkotilastoja lisäksi. Tilastotiedon määrä ja laatu ovat kansainvälisesti ainutlaatuisia. OTI tarjoaa tärkeää tietoa, jolla voidaan vaikuttaa liikenneturvallisuuteen sekä lainsäädännön että käytännön toimenpiteiden tasolla. Instituutti toimii erillisenä yksikkönä Liikennevakuutuskeskuksessa. **Lue lisää www.oti.fi.**

Määritelmiä

Kuolemaan johtanut moottoriajoneuvo-onnettomuus:

yhteenajo- tai yksittäisonnettomuus, jossa moottoriajoneuvossa ollut henkilö menehtyi.

Jalankulkijan tai pyöräilijän kuolemaan johtanut onnettomuus:

- 1) jalankulkijan/pyöräilijän ja moottoriajoneuvon yhteenajo
- 2) jalankulkijan/pyöräilijän ja pyöräilijän yhteenajo
- 3) pyöräilijän yksittäisonnettomuus

Jalankulkijoiden yksittäisonnettomuudet (esim. liukastumiset) eivät sisälly aineistoon. Huom! Pyöräilijän ja jalankulkijan välinen onnettomuus luokitellaan onnettomuudessa menehtyneen mukaan joko pyöräily- tai jalankulkijaonnettomuudeksi.

(Pää)aiheuttaja: yhteenajo-onnettomuuden osallinen, jolla tutkijalautakunta on arvioinut olleen merkittävämpi vaikutus onnettomuuden syntymiseen tai yksittäisonnettomuuden kuljettaja.

Vastapuoli: yhteenajo-onnettomuuden osallinen, jolla tutkijalautakunta on arvioinut olleen vähäisempi merkitys onnettomuuden syntymiseen.

Raporttiin voi viitata seuraavasti: Sihvola N. ja Salenius S. 2016. OTI-Taajamaraportti 2016. Onnettomuustietoinstituutti OTI, Helsinki. ISBN 978-952-5834-49-9 (pdf).

Lisätietoja

Onnettomuustietoinstituutti OTI
Itämerenkatu 11–13, 00180 Helsinki.

Viestintä, p. 040 450 4700

Liikenneturvallisuusjohtaja
Kalle Parkkari
Kalle.Parkkari@oti.fi
p. 040 450 4627

Liikenneturvallisuustutkija
Niina Sihvola
Niina.Sihvola@oti.fi
p. 040 450 4561

Liikenneturvallisuustutkija
Salla Salenius
Salla.Salenius@oti.fi
p. 040 922 0804

